

ఒలింపిక్స్ ముగిసిన రెండు వారాల తర్వాత పాలిస్ వేదికగా ఆగస్టు 28 నుంచి దివ్యాంగ క్రీడాకారులు పాల్గొనే పారాలింపిక్స్ ప్రారంభమయ్యాయి. ఒలింపిక్స్ ప్రారంభోత్సవం పడవపై మార్చ్ పాస్టే సాగితే, పారాలింపిక్స్ మార్చ్ పాస్టే రహదారిపై జరిగింది. పారాలింపిక్స్ 11 రోజులు నిర్వహిస్తారు. 'పారాలింపిక్' అనే పదం గ్రీక్ ప్రావీణ్యం 'పారా' (పక్కపక్కన), 'ఒలింపిక్స్' అనే పదాల నుంచి వచ్చింది. పారాలింపిక్స్ ఒలింపిక్స్ కు సమాంతరం. కండరశక్తి, బలహీనమైన నిపుణ్యాత్మక కదలిక, అవయవ లోపం, కాలు పొడవు వ్యత్యాసం, లేని ఆట్రస్ (దురుగుజ్జుత్వంతో సహా ఇతర వర్గాల్లో ఒక దానికొక సరిపోని అడ్డెట్లు) హైపర్టోనియా, అటాక్సియా, అథెటోసిస్, దృష్టిలోపం, మేధోపరమైన బలహీనత వంటి వర్గాలువారు ఈ క్రీడల్లో పాల్గొనవచ్చు. వీరిని పారాలింపియన్స్ అంటారు.

దివ్యాంగులం.. ఆటలూ ఆడగలం

ప్రారంభ వేదిక- ఫ్లేస్ డి లా కాంక్లర్డ్ ముగింపు వేదిక- ఫ్లేస్ డి ఫ్రాన్స్ స్టేడియం

1948, జూలై 29న లండన్ లో జరిగిన ఒలింపిక్స్ ప్రారంభోత్సవం రోజున డాక్టర్ లుడ్విగ్ గుట్మాన్ వీల్చైర్ అడ్డెట్ల కోసం మొదటిసారి పోటీని నిర్వహించారు. దీనికి అతను స్టాక్ మాండెవిల్లే గేమ్స్ అని పేరు పెట్టాడు. ఈ క్రీడల్లో యుద్ధంలో గాయపడిన 16 మంది పురుషులు, మహిళలు ఆర్చరీలో పాల్గొన్నారు. ఆ తర్వాత స్టాక్ మాండెవిల్లే గేమ్స్ పారాలింపిక్స్ గా మారాయి. పారాలింపిక్స్ తొలిసారి 1960 రోమ్ లో నిర్వహించగా 23 దేశాల నుంచి 400 మంది అడ్డెట్లు పాల్గొన్నారు. 1976లో పారాలింపిక్స్ చరిత్రలో మొట్టమొదటి వింటర్ పారాలింపిక్స్ గేమ్స్ జరిగాయి. 1968లో టెల్ అవీవ్ (ఇజ్రాయెల్)లో జరిగిన పారాలింపిక్స్ లో భారతదేశం అరంగ్రేటం చేసింది. 1972లో పాల్గొని, ఆ తర్వాత ఆడలేదు. మళ్ళీ 1984 నుంచి క్రమం తప్పకుండా పాల్గొంటున్నది. 1972లో భారతదేశం తొలిసారి పారాలింపిక్స్ లో మురళీకాంత్ పేట్నర్ స్విమ్మింగ్ 50 మీ. స్త్రీ స్టైల్ 3లో బంగారు పతకాన్ని గెలుచుకున్నాడు. 2020 టోక్యో పారాలింపిక్స్ లో భారత్ 5 స్వర్ణాలు, ఎనిమిది రజతాలు, ఆరు కాంస్యా (మొత్తం 19)లతో పతకాల పట్టికలో 24వ స్థానంలో నిలిచింది.

ప్రారంభ వేదిక- ఫ్లేస్ డి లా కాంక్లర్డ్ ముగింపు వేదిక- ఫ్లేస్ డి ఫ్రాన్స్ స్టేడియం

- అంతర్జాతీయ పారాలింపిక్స్ సంఘం అధ్యక్షుడు- ఆండ్ర్యూ పార్సన్స్ (బ్రెజిల్)
- అంతర్జాతీయ పారాలింపిక్ సంఘం ఉపాధ్యక్షుడు- డువాన్ కాలే (న్యూజిలాండ్)
- భారత్ పారాలింపిక్ సంఘం అధ్యక్షుడు- దేవేంద్ర రూఝరియా
- భారత్ పారాలింపిక్ సంఘం ఉపాధ్యక్షుడు- సత్యప్రకాష్
- భారత క్రీడాకారుల బృందానికి చెప్పి డి మిషన్- సత్యప్రకాష్
- ప్రారంభ వేడుకల్లో పాల్గొన్నది- భాగ్యశ్రీ జాడవ్
- భారత పతాకధారి- సుమిత్ర అంటిల్
- ప్రారంభకులు- ఇమాన్యుయెల్ మాక్రాన్ (ఫ్రాన్స్ అధ్యక్షుడు)
- పాల్గొనే దేశాలు- 168 (తట్టస్, శరణార్థి జట్లతో కలిపి)
- మొత్తం పాల్గొనే క్రీడాకారులు- 4,400
- మొత్తం క్రీడలు 22
- క్రీడాంశాలు- 549
- క్రీడా వేదికలు- 18
- ఐపీసీ (అంతర్జాతీయ పారాలింపిక్ కమిటీ) ఏర్పడింది- 1989, సెప్టెంబర్ 22
- ప్రధాన కార్యాలయం- బాస్ (జర్మనీ)
- భారత్ పాల్గొంటున్న క్రీడలు- 12
- భారత అడ్డెట్లు పోటీపడుతున్న పతకాంశాలు- 69
- భారత పురుష అడ్డెట్లు- 52
- భారత మహిళా అడ్డెట్లు- 32
- భారత్ పాల్గొనే క్రీడాంశాలు

పారాలింపిక్స్ అవలోకనం

ఆర్చరీ, అడ్డెట్స్, బ్యాడ్మింటన్, కనోయింగ్, సైక్లింగ్, బ్లెండ్ జూడ్, పవర్ లిఫ్టింగ్, రోయింగ్, షూటింగ్, స్విమ్మింగ్, టేబుల్ టెన్నిస్, టెక్వాండో

- అడ్డెట్స్ నుంచి అత్యధికంగా 18 మంది పాల్గొంటున్నారు.
- విశేషాలు
 - పారాలింపిక్స్ గీతం- 'హేమ్మే డీ ఎల్ అవెనిర్'. థియరీ డార్నిస్ స్వరపరిచారు. 1996లో ఈ గీతాన్ని అధికారికంగా ఆమోదించారు.
 - అధికారిక థీమ్ సాంగ్- పారాలింపిక్స్ అధికారిక థీమ్ సాంగ్ 'పరేడ్'. దీన్ని విక్టర్ లే ఆన్ స్వరపరిచాడు. ఆర్కెస్టర్ నేషనల్ డి ఫ్రాన్స్ ద్వారా రికార్డు చేశారు.
- చిహ్నం
 - ఎరుపు, నీలం, ఆకుపచ్చ రంగులతో కూడిన అజిటోస్ (లాటిన్ లో. 'నేను ముందుకెళ్లగలను'ను పారాలింపిక్ చిహ్నంగా భావిస్తారు.
- నివాసం
 - 'స్పిరిట్ ఇన్ మోషన్'. ఈ నివాదాన్ని 2004లో ప్రవేశ పెట్టారు. ఇది ప్రతి పారాలింపియన్ బలమైన సంకల్పాన్ని సూచిస్తుంది.
- జ్యోతి
 - హాలీవుడ్ స్టార్ జాకీచాన్ క్రీడా జ్యోతిని పట్టుకొని పారిస్ వీధుల్లో తిరిగారు.
- పరేడ్
 - 'చాంప్స్ ఎలిసిస్' నుంచి 'ఫ్లేస్ డి లా లా కాంక్లర్డ్' వరకు జరిగింది.
- ఒకే నగరం, ఒకే వేదిక
 - ఒలింపిక్, పారాలింపిక్ క్రీడలు 1988 నుంచి ఒకే నగరంలో, ఒకే వేదికలో నిర్వహిస్తున్నారు.
- పారా ఆర్చరీ
 - పారా ఆర్చరీలో చేతులు కాకుండా పాదాలను మాత్రమే ఉపయోగించి లక్ష్యాన్ని ఛేదించాలి.
- తట్టస్ దేశాలు
 - ఉక్రెయిన్ తో యుద్ధ నేపథ్యంలో రష్యా, బెలారస్ అడ్డెట్ల తమ దేశ జాతీయ జెండాలను పట్టుకొనే అవకాశం లేదు. పారాలింపిక్స్ ప్రారంభ, ముగింపు ఉత్సవాల్లో 'తట్టస్ దేశాలు' పాల్గొనేందుకు అనుమతి లేదు.
 - రష్యా తరపున 88 మంది, బెలారస్

తరపున 8 మంది ఆడుతున్నారు. రెవ్యూజీ పారాలింపిక్ టీం (పారాలింపిక్ శరణార్థి జట్లు)

- ఆరు దేశాల్లో ఆతిథ్యం పొందుతున్న ఎనిమిది మంది అడ్డెట్లు, ఇద్దరు గైడ్ రన్నర్ తో కూడిన శరణార్థి బృందం పారిస్ పారాలింపిక్స్ లో ఆరు క్రీడల్లో ఆడుతున్నారు. పారా టేబుల్ టెన్నిస్, పారా టెక్వాండో, పారా బ్రయిడ్జింగ్, వీల్చైర్ ఫెన్సింగ్ అనే ఆరు క్రీడల్లో పాల్గొంటున్నారు. తొలిసారి పారాలింపిక్స్ శరణార్థుల జట్టు 2016లో రియోలో పాల్గొన్నారు.
- మేధోపరమైన వైకల్యం ఉన్న క్రీడాకారులు
 - ఈ వైకల్యం ఉన్న క్రీడాకారులు పారా అడ్డెట్స్, పారా స్విమ్మింగ్, పారా టేబుల్ టెన్నిస్ విభాగాల్లో మాత్రమే పాల్గొనాలి.
- ట్రాన్స్ జెండర్
 - పారిస్ లో జరిగే పారాలింపిక్స్ లో తొలిసారి ఇటాలీకి చెందిన వాలెంటియా పెట్రీ (50) అనే ట్రాన్స్ జెండర్ 200 మీ., 400 మీ. పరుగు పందెం టీ12 కేటగిరీలో పాల్గొంటుంది.
 - పారాలింపిక్స్ చరిత్రలో స్టేడియంలో కాకుండా బహిరంగ ప్రదేశంలో తొలిసారి ప్రారంభోత్సవం
 - పారిస్ లో అరంగ్రేటం చేసిన నూతన క్రీడలు పారా సైక్లింగ్, పారా జూడ్, పారా రోయింగ్
 - ఒలింపిక్స్ లో లేని రెండు క్రీడలు గోల్ బాల్, బోచియా పారాలింపిక్స్ లో ఉన్నాయి.
 - చైనా నుంచి అత్యధికంగా 282 మంది క్రీడాకారులు పాల్గొంటున్నారు. తర్వాతి స్థానంలో బ్రెజిల్ (255) ఉంది.
- పారాలింపిక్స్ లో భారత్
 - భారత్ నుంచి తొలిసారి జోగిందర్ సింగ్ రజతం, 2 కాంస్యాలు మొత్తం మూడు పతకాలు సాధించాడు.
 - అవని లేఖరా 2020 టోక్యోలో జరిగిన పారాలింపిక్స్ షూటింగ్ లో స్వర్ణం సాధించిన తొలి భారత మహిళా క్రీడాకారిణిగా నిలిచింది.
 - పారాలింపిక్స్ లో పారా సైక్లింగ్ లో తొలిసారి భారత్ పాల్గొంటుంది.
 - 2016 రియో పారాలింపిక్స్ లో షాట్ బుల్

ఎఫ్ 53 విభాగంలో దీపామాలిక తొలిసారి భారత్ కు మహిళల కేటగిరీలో రజత పతకాన్ని అందించింది.

- పారాలింపిక్స్ లో 1968 నుంచి భారత మహిళా అడ్డెట్లు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారు. అయినా ఇప్పటి వరకు దక్కింది కేవలం నాలుగు పతకాలే. ఇందులో 2021 టోక్యో లోనే మూడు పతకాలు లభించగా.. అందులో అవని లేఖరా షూటింగ్ విభాగంలో రెండు పతకాలు సాధించింది.
- టోక్యోలో టేబుల్ టెన్నిస్ సీ4 విభాగంలో భవీనా పటేల్ రజతం సాధించింది.
- పారాలింపిక్స్ చరిత్రలో భారత్ ఇప్పటి వరకు 31 పతకాలు సాధించింది. ఇందులో 9 స్వర్ణాలు, 12 రజతాలు, 10 కాంస్యాలు, మొత్తం 31 పతకాలు ఉన్నాయి.
- టోక్యో పారాలింపిక్స్ వసినీ విశేష ప్రమోద్ భగత్ డోపింగ్ కారణంతో పారిస్ పారాలింపిక్స్ కు దూరమయ్యాడు.
- భారత పారా అడ్డెట్ కోచ్ సత్యనారాయణ పారాలింపిక్స్ లో తెలుగు వారు

- జీవాంజీ దీప్తి: ఈమెది వరంగల్ జిల్లా పర్వతగిరి మండలం కల్లెడ గ్రామం. పుట్టుకతోనే దీప్తికి మానసిక వైకల్యం. మహిళల టీ20 400 మీ. ఈవెంట్ లో పాల్గొంటుంది. మే నెలలో కోట్ (జపాన్)లో జరిగిన ప్రపంచ పారా అడ్డెట్స్ వాంపియన్ షిప్ లో 55.07 సెకన్ టైమింగ్ వరల్డ్ రికార్డు సృష్టించింది. జీవాంజీ దీప్తి కోచ్ నాగపురి రమేష్.
- కొంగనపల్లి నారాయణ: నంద్యాల జిల్లా ప్యాపిలి గ్రామానికి చెందిన ఇతడు జమ్మూలో సైనిక విధులు నిర్వహిస్తున్నప్పుడు మందుపాతర పేలి ఎడమ కాలు తీసేశారు. ఇతడు రోయింగ్, పీఆర్ 3 మిక్స్ డబుల్స్, స్కల్స్ పీఆర్ 3 మిక్స్ ఈవెంట్ లో పాల్గొంటున్నాడు.
- షేక్ అర్షద్: నంద్యాలకు చెందిన ఇతడు సైక్లింగ్ లో పాల్గొంటున్నాడు. సీ2 వ్యక్తిగత టైమ్ ట్రయల్, సీ1-3, సీ1-3 1000 మీ. టైమ్ ట్రయల్, సీ2 3,000 మీ. వ్యక్తిగత పర్వత క్రయాల్ లో పోటీ పడుతున్నాడు.
- రొంగలి రవి: అనకాపల్లి కే టి పాడుకు చెందిన షాట్ బుల్ క్రీడాకారుడు. ఇతడు పుట్టుకతోనే మరుగుజ్జు. షాట్ బుల్ లో ప్రపంచ ఐదో ర్యాంకర్ గా కొనసాగుతున్నాడు.

- ### ఇప్పటివరకు పతకాలు సాధించిన భారత అడ్డెట్లు
- మురళీకాంత్ పేట్నర్- హైడల్ బర్గ్/పర్వమ జర్మనీ, 1972. స్విమ్మింగ్ 50 మీ. స్త్రీ స్టైల్ 3, స్వర్ణం
 - భీంరావ్ కేసర్వర్- స్టాక్ మాండెవిల్లే/ యూఎస్ఎ, 1984. జావెలిన్ త్రో ఎల్ 6, రజతం
 - జోగిందర్ సింగ్ బేడి- స్టాక్ మాండెవిల్లే/ యూఎస్ఎ, 1984. షాట్ బుల్ ఎల్ 6, రజతం
 - జోగిందర్ సింగ్ బేడి- స్టాక్ మాండెవిల్లే/ యూఎస్ఎ, 1984. జావెలిన్ త్రో ఎల్ 6, కాంస్యం
 - జోగిందర్ సింగ్ బేడి- స్టాక్ మాండెవిల్లే/ యూఎస్ఎ, 1984. డిస్కుస్ త్రో ఎల్ 6, కాంస్యం
 - దేవేందర్ రూఝరియా- ఏథెన్స్/ గ్రీస్, 2004. జావెలిన్ త్రో ఎఫ్ 44/66, స్వర్ణం
 - రాజేందర్ సింగ్ రాహులు- ఏథెన్స్/ గ్రీస్, 2004. 56 కేజీల పవర్ లిఫ్టింగ్, కాంస్యం
 - గిరిషా నాగరాజ్ గౌడ- లండన్/ యూకే, 2012. హైజంప్ ఎఫ్ 42, రజతం
 - మరియప్పన్ తంగవేలు- రియో/ బ్రెజిల్, 2016. హైజంప్ ఎఫ్ 42, స్వర్ణం
 - దేవేందర్ రూఝరియా- రియో/ బ్రెజిల్, 2016. జావెలిన్ త్రో ఎఫ్ 46, స్వర్ణం
 - దీపా మాలిక- రియో/ బ్రెజిల్, 2016. మహిళల షాట్ బుల్ ఎఫ్ 53, రజతం
 - వరుణ్ సింగ్ భాటి- రియో/ బ్రెజిల్, 2016. హైజంప్ ఎఫ్ 42, కాంస్యం
 - అవని లేఖరా- టోక్యో/ జపాన్, 2020. మహిళల 10 మీ. ఎయిర్ రైఫిల్ షూటింగ్ ఎస్ఎచ్ 1, స్వర్ణం
 - సుమిత్ర అంటిల్- టోక్యో/ జపాన్, 2020. జావెలిన్ త్రో ఎఫ్ 64, స్వర్ణం
 - మనీష్ నర్వాయ్- టోక్యో/ జపాన్, 2020. మిక్స్ 50 మీ. స్పిల్ట్ ఎస్ఎచ్ 1, స్వర్ణం

- ప్రమోద్ భగత్- టోక్యో/ జపాన్, 2020. బ్యాడ్మింటన్ ఎస్ఎల్ 3, స్వర్ణం
- కృష్ణ నాగర్- టోక్యో/ జపాన్, 2020. బ్యాడ్మింటన్ ఎస్ఎచ్ 6, స్వర్ణం
- భవీనా పటేల్- టోక్యో/ జపాన్, 2020. మహిళల టేబుల్ టెన్నిస్ క్లాస్ 4, రజతం
- నివాద్ కుమార్- టోక్యో/ జపాన్, 2020. హైజంప్ టీ 47, రజతం
- యోగేష్ కథూనియా- టోక్యో/ జపాన్, 2020. డిస్కుస్ త్రో ఎఫ్ 64, రజతం
- దేవేందర్ రూఝరియా- టోక్యో/ జపాన్, 2020. జావెలిన్ త్రో ఎఫ్ 46, రజతం
- మరియప్పన్ తంగవేలు- టోక్యో/ జపాన్, 2020. హైజంప్ టీ 63, రజతం
- ప్రవీణ్ కుమార్- టోక్యో/ జపాన్, 2020. హైజంప్ టీ 64, రజతం
- సింగరాజ్ అధానా- టోక్యో/ జపాన్, 2020. 50 మీ. ఎయిర్ రైఫిల్ షూటింగ్ ఎస్ఎచ్ 1, రజతం
- సుహాస్ యతిరాజ్- టోక్యో/ జపాన్, 2020. బ్యాడ్మింటన్ ఎస్ఎల్ 4, రజతం
- సుందర్ సింగ్ గుర్జర్- టోక్యో/ జపాన్, 2020. జావెలిన్ త్రో ఎఫ్ 46, కాంస్యం
- సింగరాజ్ అధానా- టోక్యో/ జపాన్, 2020. 10 మీ. ఎయిర్ రైఫిల్ షూటింగ్ ఎస్ఎచ్ 1, కాంస్యం
- శరద్ కుమార్- టోక్యో/ జపాన్, 2020. హైజంప్ టీ 63, కాంస్యం
- అవని లేఖరా- టోక్యో/ జపాన్, 2020. మహిళల 50 మీ. ఎయిర్ రైఫిల్ షూటింగ్ ఎస్ఎచ్ 1, కాంస్యం
- హర్షిందర్ సింగ్- టోక్యో/ జపాన్, 2020. రికర్డ్ ఓపెన్ ఆర్చరీ, కాంస్యం
- మనీష్ నర్వాయ్- టోక్యో/ జపాన్, 2020. బ్యాడ్మింటన్ ఎస్ఎల్ 3, కాంస్యం

అనంతారపు కృష్ణయ్య డైరెక్టర్, శ్రీసాయి కోచింగ్ సెంటర్, కోడూడ, 9948750605